

Binnen de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap hebben enkele fracties de behoefte om vragen en opmerkingen voor te leggen aan de Minister voor Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media over zijn brief d.d. 4 juni 2020 inzake Groepsgrootte en leerling-leraarratio in het primair onderwijs in 2019 (Kamerstuk 31 293, nr. 521).

De voorzitter van de commissie,
Tellegen

De adjunct-griffier van de commissie,
Verouden

Inhoud	blz.
I Vragen en opmerkingen uit de fracties	2
• Inbreng van de leden van de VVD-fractie	2
• Inbreng van de leden van de CDA-fractie	0
• Inbreng van de leden van de SP-fractie	0
• Inbreng van de leden van de PvdA-fractie	0
II Reactie van de Minister voor Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media	0

I Vragen en opmerkingen uit de fracties

Inbreng van de leden van de VVD-fractie

De leden van de VVD-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de brief over de groeps grootte en de leerling-leraar ratio in het primair onderwijs in 2019 en zien daarin aanleiding voor het stellen van vragen. De groepsindeling is onderdeel van de visie van een school, zo lezen deze leden. Als er wordt gekeken naar de visie van scholen op de gewenste groeps grootte, wat is dan op dit moment de gemiddelde groeps grootte? Deze leden lezen dat de leerling-leraar ratio (hierna: llr) in het speciaal basisonderwijs is gestegen. Uit het onderzoek van RegioPlan komt naar voren dat de middelen over het algemeen toereikend zijn, maar dat het lerarentekort wel een punt van zorg is. Hoe gaat de Minister ervoor zorgen dat er genoeg speciaal basisonderwijs leraren opgeleid worden? Verder lezen de leden dat de directeurs van de scholen uit het onderzoek de groeps grootte niet als een probleem zien. Bij welke llr wordt het wel een probleem? Welke stappen neemt de Minister om te zorgen dat dit geen probleem wordt, zo vragen deze leden.

Inbreng van de leden van de CDA-fractie

De leden van de CDA-fractie hebben kennisgenomen van de brief van de Minister over de groeps grootte en de leerling-leraar ratio in het primair onderwijs in 2019. Met tevredenheid constateren zij dat na de stabilisering van de groeps grootte tussen 2013 en 2018 er in 2019 voor het eerst sprake is van daling van de gemiddelde groeps grootte en dat ook het aantal groepen met 30 kinderen of meer afneemt. Deze leden hebben nog wel enige vragen.

Deze leden vragen de Minister of er al een reden is aan te wijzen voor de daling van de groeps grootte en zo ja, of dit te maken heeft met demografische krimp of andere oorzaken heeft of is het nog te vroeg om hier conclusies aan te verbinden.

Voornoemde leden lezen dat er een relatie is tussen de omvang van de school en de grootte van de klassen; hoe groter de school des te groter de klassen. Deze leden vragen of hier een reden voor is aan te wijzen. Heeft dit te maken met de beschikbaarheid van de lokalen of is het een bewust beleid van de school om met grotere klassen meer geld per leerling te creëren?

Deze leden vragen of er ook een relatie is te leggen tussen de groeps grootte en de financiële reserves van de scholen. Tevens vragen deze leden of er ook een relatie is te leggen tussen de onderwijskwaliteit van scholen en de gemiddelde omvang van de groepen. Zo ja, vanaf welke omvang van de groep is deze relatie te leggen?

De aan het woord zijnde leden lezen dat de oorzaak van de groter wordende llr in het speciaal (basis)onderwijs niet heel eenduidig te verklaren maar vooral terug te voeren is op de instroom van meer kleuters in het speciaal (basis)onderwijs en het toenemende lerarentekort. Deze

leden vragen de Minister wat de reden is voor de hogere toestroom van jongere kinderen in het speciaal (basis)onderwijs.

Inbreng van de leden van de SP-fractie

De leden van de SP-fractie hebben kennisgenomen van de brief over de groeps grootte en leerling-leraar ratio in het primair onderwijs in 2019. Zij hebben daar nog enkele vragen en opmerkingen bij.

Deze leden vragen de Minister hoe zijn uitspraak – dat er geen ideale groeps grootte is – zich verhoudt tot de oplopende positieve leereffecten en structurele inkomenseffecten naarmate klassen kleiner worden.¹ Een derde van de leerlingen zit namelijk nog steeds in een klas groter dan 25, terwijl de hoogste leereffecten en structurele inkomenseffecten te behalen zijn in een klas van maximaal 21 leerlingen, zeker voor leerlingen met een onderwijsachterstand. Hoe kijkt de Minister hier tegenaan? Wat is de reactie van de Minister op het rapport van SEO Economisch Onderzoek van de Universiteit van Amsterdam in opdracht van de AOb, waaruit blijkt dat op termijn een investering van 1,5 miljoen euro in onder meer kleinere klassen 3,5 miljoen euro aan extra economische groei oplevert?² Welke actie(s) gaat de Minister ondernemen naar aanleiding van dit rapport? Tevens blijven voornoemde leden wat betreft de Ilr van mening dat de Minister een foute definitie hanteert. Bij de Ilr zou het moeten gaan om leraren, oftewel mensen met een onderwijsbevoegdheid die daadwerkelijk voor de klas staan. Dit is niet per definitie het geval bij bijvoorbeeld intern begeleiders. Kan de Minister toelichten wie valt onder «overig onderwijzend personeel»? Kan de Minister bevestigen dat alle leraren die meegeteld worden voor de Ilr daadwerkelijk voor de klas staan en hun onderwijsbevoegdheid hebben? Is de Minister bereid om de definitie aan te passen om een realistisch beeld te krijgen? Zo nee, waarom niet, zo vragen deze leden.

Inbreng van de leden van de PvdA-fractie

De leden van de PvdA-fractie zijn bezorgd over de kwaliteit van het onderwijs als gevolg van het hardnekkige lerarentekort. Zij lezen dat de Minister geen ideale groeps grootte voor zich ziet, maar willen er wel op wijzen dat zolang het lerarentekort doorwoekert het met de dag urgenter wordt om oog te houden voor de mate waarin leraren in staat zijn en blijven om alle kinderen en leerlingen de aandacht te geven die zij verdienen. Dat het Ilr nog niets zegt over de gevolgen van het feit dat leraren steeds vaker (noodgedwongen) van klas wisselen. Met alle gevolgen voor de onderwijskwaliteit en -continuïteit van dien. Een bredere kijk en visie op het Ilr is daarom volgens deze leden in de nabije toekomst wenselijk. Deelt de Minister deze gedachte? Zo nee, waarom niet? Voornoemde leden hebben in het bijzonder zorgen over de positie van kinderen in het speciaal basisonderwijs. Hier is de trend, in tegenstelling tot overige schooltypen, dat het aantal leerlingen per leraar toeneemt. De leden zijn positief over het onderzoek dat Regioplan hiernaar uitvoerde. Deze leden lezen dat de Minister erkent dat een deel van de oorzaak zit in de verhoogde instroom van jonge kinderen in het speciaal basisonderwijs in combinatie met het relatief grote lerarentekort in deze sector. Ook lezen zij dat de Minister daarom voortgaat met zijn aanpak van het lerarentekort. Maar wat betekent dit concreet voor deze meest kwetsbare doelgroep? Wat gaat de Minister doen om juist voor deze leerlingen te borgen dat zij zeker zijn van leraren en een vertrouwd gezicht voor de klas? Hoe verklaart de Minister de toename van het aantal jonge kinderen

¹ CPB, juni 2020, Kansrijk Onderwijsbeleid update.

² Aob, 18 juni 2020, «Kleine klas beter voor leerling én economie», <https://www.aob.nl/nieuws/kleine-klas-beter-voor-leerling-en-economie/>.

in het speciaal basisonderwijs? Deelt hij de stelling van Regioplan dat het toenemend aantal doorverwijzingen naar het speciaal basisonderwijs mogelijk ook komt door het evenzeer aanwezige lerarentekort in het reguliere basisonderwijs?

Tot slot kijken deze leden uit naar de uitwerking van het adviesrecht voor medezeggenschapsraden in het primair onderwijs op het bepalen van groeps groottes.

II Reactie van de Minister voor Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media